

Lorenzo Dotson-Smith opettaa leijalla ajamista. Talvileijailun aloittavia hän muistuttaa pukeutumaan lämpimästi, sillä tuulen vuoksi tunturissa tulee helposti kylmä.

Kurssin kautta

Pallaksen ohella leijahiihtoa harrastetaan Lapissa Kilpisjärvellä ja Saariselällä. Toisinaan leijailijoita saattaa nähdä myös Ylläksellä. Joka helmikuu Pallaksella järjestetään Pallas Kiteweek, leijahiihtotapahtuma, jonka suosio on kasvanut vuosi vuodelta.

– Tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2013. Vähitellen viikonlopun mittaisesta tapahtumasta kasvoi viikon mittainen, ja nyt varsinaisen Kiteweekin perään järjestetään vielä Kiteweek extra, sekin kestoltaan viikon, kertoo tapahtuman järjestäjä **Harri Rautava** vesi- ja tuulilajien opetusta tarjoavasta oululaisesta Lappis-yrityksestä.

Kiteweekin aikaan Pallaksen hotelli on varattu leijahiihtäjien käyttöön. Tänä vuonna varsinaisella leijaviikolla asiakkaita oli 120 ja seuraavalla, Kiteweek extra -viikolla reilut parikymmentä. Mukana on aina leijahiihdon ensikertalaisia.

– Osa on kokeillut leijalla ajoa vedessä, mutta leijahiihto on heille uutta. Tapahtumaviikon aikana järjestetäänkin kursseja alkeista lähtien, Sandström kertoo.

Kursseja järjestetään talven aikana myös muualla Suomessa. Lajin harrastus kannattaakin aloittaa juuri kurssin kautta.

– Tämä on laji, jota voi harrastaa yksinkin, mutta sitä ei kannata aloittaa yksin. Tuuli on vaarallinen elementti, lajia kymmenen vuotta harrastanut Sandström kertoo.

Aktiivisia harrastajia Suomessa on noin tuhat, heistä naisia karkeasti kolmasosa. Tarkkoja lukuja ei kuitenkaan ole saatavilla. Harrastajien keski-ikä on harrastajille suunnatun kyselyn mukaan 35:n ja 40:n tienoilla.

– Tämä sopii pariskuntalajiksi, Sandström sanoo.

Hurjia hyppyjä

Kyseessä on myös extreme-laji, joka parhaimmillaan pumppaa adrenaliinitasot korkealle.

– Parasta on monipuolisuus. Kun osaa perusajamisen, voi alkaa tehdä temppuja, joita on monenlaisia. Suomessa on hypätty 20 metrin hyppyjä, maailmalla jopa 35 metriä, Sandström kertoo.

Haastattelupäivänä Sandström, kouluttaja Lorenzo Dotson-Smith ja valokuvaaja

Tomi Tähti kuvaavat materiaalia markkinointitarkoituksiin. Olemme saapuneet poroaidalle, ja porukka on levittäytynyt laajalle virittelemään leijojaan valmiiksi.

– Lorenzo on kova hyppimään, häntä kannattaa tarkkaila, Sandström vinkkaa.

Pian Dotson-Smithin lauta saakin kyytiä. Mies porhaltaa ylös Palkaskeron rinnettä, kääntyy takaisin alamäkeen, ponnistaa – ja liitelee valokuvaaja Tähden pään yli.

Huudahdus jumiutuu kurkuuni. Huh!

kauempana ja tulen sitten opettamaan sinua. Mennään sitten tuohon alemmas, jos tuuli vähän tyyntyisi, hän huikkaa ja kiittää kohti Vatikurua.

Toisin käy, tuuli yltyy entisestään ja tuo muassaan kunnan lumituiskun. Näkyvyys häviää nopeasti, mikä ei ole Pallaksella mitenkään tavatonta. Leijahiihtäjät ja -lautailijat palailevat takaisin hotellille, vain Sandström ja Tähti jatkavat kuvauksiaan.

– Eilen näkyvyys hävisi niin täysin, etten löytänyt enää ahkiotanikaan. GPS:stä piti katsoa, missä se on, Sandström kertoo.

”

Tämä on laji, jota voi harrastaa yksinkin, mutta sitä ei kannata aloittaa yksin. Tuuli on vaarallinen elementti.

– Tätä voisi verrata laskuvarjohyppyyn, Sandström kuvailee adrenaliinipotkua.

– Itse aion tänään kokeilla hypätä porokämpän yli. Se on ollut monta kertaa mielessä, hän lisää.

Kuulostaa hurjalta. Sattuuko lajissa usein vammoja?

– Tyypillinen vamma on polven tai olkapään meno pois paikaltaan. Kypärälaji tämä on, ja jotkut käyttävät myös selkäpansaria. Esimerkiksi maastopyöräily on kuitenkin tapaturmien määrässä leijahiihtoa vaarallisempaa, Sandström kertoo.

Harri Rautava pitää oikein aloitettua leijahiihtoa turvallisenä lajina.

– Esimerkiksi Kiteweekin aikana, jolloin 120 harrastajaa peuhaa koko viikon, tapaturmia on viimeisen kymmenen vuoden aikana sattunut alle yksi per viikko.

Paljon riippuu toki siitä, min-kälaisia riskejä ottaa.

– Jos haluaa kehittyä extreme-lajissa, se vaatii nuoren henkilön mentaliteettia, Sandström pohtii.

Tuuli yltyy, ja leijalautailijat kiittävät ympäriinsä tasangolla ja Palkaskeron kyljillä. Puuteri pölyyää. Dotson-Smith kurvaa viereeni.

– Käyn vielä vähän tuolla

tä asti oppiakseen leijalautailmaan.

– Tarkoitukseni oli tulla tänne jo viisi kuusi vuotta sitten, mutta silloin se jäi. Haluan opetella lajia juuri täällä Pallaksella, sillä täällä maasto on tarkoitukseen sopivaa ja turvallista. Täällä ei ole esimerkiksi rotkoja, kuten Sveitsin vuorilla, hän sanoo.

Joublanc on tutustunut lajiin kohta viikon verran. Tänäpäin olisi viimeinen leijapäivä ennen kotimatkaa.

Saavumme puurajan tuntuun. Ei tuulenhikäystäkään.

– Miten on, lähdetäänkö takaisin hotellille ja siitä ankkurihissillä Laukukeron päälle vai jatketaanko matkaa ylös Palkaskerolle? Dotson-Smith kysyy.

Palkaskerolle, on yksimielinen päätös.

Vasta juuri ennen lakea pieni tuulenvire alkaa kutitella kasvoja. Sittenkin! Dotson-Smith auttaa muita ryhmäläisiä leijojen avaamisessa, ja vähitellen Palkaskeron laki täyttyy hitaasti edestakaisin liikkuvista laskijoista.

Dotson-Smith saapuu luokseni ja alkaa opastaa. Avaamme leijan, kasaamme sen päälle

sopivasti lunta, ettei se lähtisi matkaan ennen aikojaan, suostamme leijan neljä narua ja kiinnitämme leijan trapetsiin vyötärölläni. Leijassa on hätälaukaisin, joten pahan paikan tullen sen saa myös nopeasti irrotettua.

– Leijaa ohjataan tällä puomilla, Dotson-Smith kertoo ja näyttää miten puomia liikutellaan. On aika nostaa leija ilmaan.

Dotson-Smith kävelee leijan luo ja sinkoa sen ilmaan, minä nykäisen narusta, kuten minulle juuri opetettiin. Leija kohoaa ylös ja tempoilee kevyesti tuullessa. Ohjaan sitä kääntelemällä puomia – tämä on hauskaa! Ja sitten: pläts, leija mätkähtää maahan.

– Kokeillaan uudestaan! opettajani kannustaa.

Me kokeilemme. Ja sitten vielä kerran. Ja vielä kerran. Tuulta on niin niukasti, ettei leija tahdo millään pysyä ilmassa. Vilkaistessani ympärilläni huomaan, että muilla on sama ongelma. Tarmokkaasti nyimme leijaa ylös kukin tahoillamme. Pyydämme kaveria heittämään leijan matkaan ja kipitämme suksilla vastakkaiseen suuntaan. Toisinaan

se onnistuu, ja liu'un leijan kuljettamana joitakin metrejä.

Eilisen vinha kiittäminen pitkin hankia on tänä päivänä pelkkä muisto. Jatkamme leijaharjoitusta pari tuntia, kunnes viimeinenkin hento tuulenhenkäys katoaa. Ei tullut tästä ensimmäisestä leijahiihtokerrastani rämäpäärymyämistä, kuten olin vähän pelännyt.

– Tällaista se on, kaikkeen pitää varautua, Dotson-Smith sanoo.

Pakkaamme leijat pusseihin ja lähdemme laskemaan takaisin hotellille. Vaikkei leijahiihto oikein onnistunutkaan, ei aurinkoista, tunturissa vietettyä talvipäivää voi pitää kovin huonona päivänä. Lopuksi kokoonnumme hotellin ravintolaan kuumien ja kylmien juomien ääreen pui-maan päivän tapahtumia. Leijahiihdostakin tuntuu löytyvän se, mikä niin montaa urheilulajia yhdistää: yhteisöllisyys ja hurtti huumori.

Johanna

Petri Sandström on leijalautailut kymmenkunta vuotta. Sandströmin oikea käsi on puomilla, jonka avulla leijaa ohjataan. Leija kiinnitetään vyötäröllä olevaan trapetsiin.